

A boldogtalanság tényei és tétjei – okai és következményei
Rövid-tartós, intenzív-extenzív - életminőség hiány és létrontás

45. rész

Petőfi Sándor
PATÓ PÁL ÚR

Mint elátkozott királyfi
Túl az Óperencián,
Él magában falujában
Pató Pál úr mogorván.
Be más lenne itt az élet.
Ha egy ifjú feleség...
Közbevágott Pató Pál úr:
"Ej, ráérünk arra még!"

Roskadófélben van a ház,
Hámlik le a vakolat,
S a szél egy darab földellel
Már tudj' isten hol szalad;
Javítsuk ki, mert maholnap
Pallásról néz be az ég...
Közbevágott Pató Pál úr:
"Ej, ráérünk arra még!"

Pusztá a kert, e helyett a
Szántóföld szépen virít,
Termi bőven a pipacsnak
Mindenféle nemeit.
Mit henyél az a sok béres?
Mit henyélnek az ekék?
Közbevágott Pató Pál úr:
"Ej, ráérünk arra még!"

Hát a mente, hát a nadrág,
Úgy megritkult, olyan ó,
Hogy szunyoghálónak is már
Csak szükségből volna jó;
Híni kell csak a szabót, a
Posztó meg van véve rég...
Közbevágott Pató Pál úr:
"Ej, ráérünk arra még!"

Életét így tengi által;
Bár apái nékie
Mindent oly bőven hagyának,
Soha sincsen semmije.
De ez nem az ő hibája;
Ő magyarnak születék,
S hazájában ősi jelszó:
"Ej, ráérünk arra még!"

Pest, 1847. november

* * *

Életminőség-rontás
Megengeded magadnak azt a „luxust”,
Hogy pl. Mozart Varázsfuvola című operáját,
Csak háttérzeneként-háttérzörejként hallgassad

*

Presztízskérdést csinálsz abból,
Hogy neked milyen márkájú, nagyságú autód van,
S hiúságod oltárán feláldozod mindennapjaid nyugalmát,
elemi testi-lelki szükségleteid igényes kielégítését

*

A lovak közé dobod a gyeplőt,
Vagy folyton rángatod, káromkodsz és ostorozol...

*

Eszmecserétek, vitatok, megbeszélésetek
A vak süketnémák párbeszédére hasonlít...

*

Szentnek gondolt fogadalmat teszel,
S így örökre a némaság kalodájába zárod magad

*

Utólag és előre

Egész évben nem volt érkezésed rá,
De szilveszterkor mindent bepótolsz,
Akkor egész nap és egész éjjel szeretkezel...
Majd az emlékeidből élsz
és a következő év vége lebeg lelki szemed előtt...

*

Nem segítesz a tehetségnek,
Mert azt mondogod: az úgyis kiküzdí magát
Nem állsz az igazság mellé,
Mert az úgymond előbb-utóbb úgyis győz...

*

Csak rágalmazz, valami majd csak ragad
(Persze lehetőleg olyat, ami a leghihetőbb –
Élni azzal, hogy szeretünk másról rosszat hallani,
Pláne olyanról, aki idealistaként kiemelkedik a mocsárból...)

*

Intrikus
Aki bogarat tesz a füledbe
Éket verő, s azt szakadékká tágító

*

Aki semmire nem aspirál
Becsvágytalan, ambíció nélküli
Versus
A törtető, könyöklő karrierista,
A másan átgázoló, a mást csak ugródeszkának tekintő

*

Kutyuló
Aki bírja, marja

*

Neked már mindegy?
Csak az adósságaidat halmozod,
Egyre gyorsulva száguldasz lefelé a lejtőn...

*

Krimin felnövő
Aminek ismered a végét, az már nem érdekel –
Így vagy például a Hamlet, a Macbeth darabokkal...

*

Amit nem értesz,
azt lenézed,
Vagy módfelett csodálsz

*

Becsületvesztő
Átmeneti, múlandó előnyökért, javakért
Olyan dolgokról mondasz le, olyant áldozol fel,
Amiből csak egy van, ami nem pótolható mással...

*

Végh Béla
Csakazértis vagy nemtörődömségből
Hülye nevet adsz a gyerekeknek,
Amiért neki egy életen át kell szenvednie,
S amiért nagy a kísértése, hogy átkozzon,
Ami az ő fejére is visszahull, de neked se áldás...

*

Legyen per!
Nem békülsz, nem egyezkedsz
Tyúkért mész perre és disznót veszítesz

*

Gyáva vagy élni is, meghalni is
Nincs amiért élj, nincs amiért meghalni tudnál

*

A perpetuum mobile meg nem értett feltalálója
A kör négyszögesítésén gondolkodó-munkálkodó

*

Fából vaskarika
Kutyából szalonna

*

Elbaltázni

A potenciális áldásból átok lesz
A tehetségedből, a gyerekedből, a szerencsédből,
A szerelemből, a barátságból, a játékból, a munkából stb.
A legjobb dolgok a világon ingyen vannak,
De ezekből lehet a legrosszabbat is kihozni

*

A sznobság kötelez

*

Igen könnyen megsértődsz,
viszont nagyon nehezen engesztelődsz

*

Csúnya szó
Az ígéret meg nem tartása

Mindenkinek mindent ígérsz,
S ezért azután folyton bujkálnod kell,
Vagy álruhában osonni, lopakodni,
Hogy elkerüld a szembesítést, a számonkérést...

*

Csúfolódó
Aki mondja másra, az mondja magára

*

Soha nem merült fel a gyanú benned,
hogyan sorscsapásként vagy folyton beteg?

Nem lehet, hogy szinte beleszerettél a bajodba,
így akarsz plusz törődést, figyelmet kizsarolni,
így akarsz kibújni az élet küzdelmei, csatái elől?
Ellenségednek veszed, aki nem partner e játszmában,
s csak akkor döbbsz rá az igazságra,
amikor már irreverzibilisek a változások...

*

Úgy akarsz teljes szólásszabadsághoz jutni,
hogy magadra veszed a bolond bélyegét, stigmáját -
arra már nem gondolsz, mi ennek az ára:
senki nem veszi komolyan a szavaidat!

*

Addig imádkozol örök életért,
míg a végén megkapod,
s azután már hiába könyörögsz kegyelemdöfésért.

*

Úgy bánnak veled
mint a kiveret kóbor kutyaival,
kővel dobálnak, elhajtanak,
üldöznek és ütnek-vernek,
vagy befognak kísérleti alanynak -
legjobb esetben bezsúfolnak egy menhelyre...

*

Nemcsak a vas,
de minden ember,
sőt minden közszolga korrumpálható -
pénzzel mindent el lehet érni,
több pénzzel az ellenkezőjét is,
ennek a társasjátéknak leszel te is
a résztvevője, és kis haszonélvezője,
majd a nagy kárvallottja, szenvedő alanya...

*

Szegény embert az ág is húzza...
De te azért még ráteszel egy két lapáttal...

*

Ide lőjetek!

Szabad préda vagy,
akire hajtóvadászatot rendeznek,
s akinek az életével nem kell elszámolni,
s akinek szinte semmi esélye a menekülésre,
hisz a fizető vendégvadászok biztosra akarnak menni...

*

Lemész kutyába

Engeded magad szájkosárral és pórázon vezetni –
Ennyit neked megér a biztos napi betevő csonteledel...

*

Olyan a munkát vállalsz,
ami pár év alatt leamortizál,
testcsonkító és lélekölő, szellemirtó,
s ha elhasználsz,
akkor eldobnak mint egy kicsavart citromot.

*

Azt hitted, hogy te választottál,
büszke vagy magadra, hogy meghódítottál egy nőt...
De ellenkezőleg történt: hölgyválasz volt,
s te jól bevásároltál egy zsákbamacskát,
s már nincs reklamáció...

*

Mintha egy olyan állat lennél,
aki párzás után felfal a nőstény.

*

Te vagy az a halász,
aki kifogja az aranyhalat,
aki szabadulásáért teljesíti kívánságod.
Te az asszonyod óhaját tolmácsolod neki,
aki telhetetlenül egyre többet és többet követel,
míg a végén visszajuttok a régi szegénységbe.

*

Hármat kívánhattok a jótündértől,

s neked üres a hasad, így hirtelenkedve kolbászt kérsz,
amire a méltán dühös feleséged rosszat kíván:
nőjjön rá a kolbász az orrodra...
Na, most már mit lehet tenni:
a harmadik kívánságot el kell vesztegetni arra,
hogyan visszanyerd emberi ábrázatod...

*

Nem számolsz
a szerencse forgandóságával,
s ha egyszer valami nagy szerencse ér,
attól fogva számítasz erre,
mintha bérletet váltottál volna rá...

*

Amit neked egyszer-egyszer kegyként felajánlanak,
arra a második alkalom után már jogot formálnál,
amivel egyszer s mindenkorra megfosztod magad e lehetőségtől.

*

Hívatlan vendég vagy,
S ezért úgy kínoznak,
hogyan a terített asztal mellé ültetnek,
ahol mindenki jóízűen falatozik,
s neked semmit sem adnak,
maximum gúnyolódhatnak rajtad...

*

Annyira jólnevelt vagy,
vagy inkább szemérmes, gátlásos,
aki nem szeretne élelmesnek látszani,
hogyan hiába kínálnak meg egyszer a finomsággal,
nem fogadod el.
Mivel ezt többet nem ismétlik,
te meg rögtön nyíltan, expressis verbis kérni,
ezért nemcsak éhen maradsz,
de neheztelsz vendéglátódra és magadra is..

*

Vendégségbe hívnak,
de úgy bánnak veled mintha ingyenkonyhára jöttél volna,

s még ahhoz is feltételt szabnak,
hogy odalökjék neked a kegyelemkenyeret.
Például el kell hangosan mondani egy imát.

*

Arra vagy kárhoztatva,
hogy minden nap felgörgess egy kősziklát a hegyre,
majd tehetetlenül végignézd, hogy gurul vissza a völgybe,
s ennek a hiábavaló erőfeszítésnek soha sincs vége...

*

Azért csúfolnak
a leggonoszabban és legkitartóbban,
amiről azután tényleg a legkevésbé tehetsz:
testi hibáért, beszédhibáért, betegségért, szüleid szegénységéért...

*

Azt érted igazmondáson,
hogy mindenkinek mindent
szemtől szembe meg kell mondani,
a szemébe kell vágni:
ha öreg, ha bandzsa, ha fogatlan stb.
Nem ismered az elemi tapintatot...

*

Könnyebb a kutyából szalonnát csinálni,
mint a te fejedből valamit kivenni, ha oda belevettél valamit.
Nincsenek eszméid, csak rögeszméid,
nincsenek elképzeléseid, csak kényszerképzetek.
A végén már magad sem vagy ura, csak szolgája ezeknek.
Először beengedted lelkedbe a megszállókat,
majd kollaboráltál velük,
a végén már se aktív, se passzív rezisztenciád...

*

Félszívvel mész a templomba és a színházba,
s csodálkozol, hogy nem történik veled semmi,
semmi izgalmas önismereti szellemi kaland,
semmi pokoljárás, katarzis, megtisztulás,
purgatórium és mennybeszállás...

*

A napot az akasztófa alatt kezded,
s ha nincs egy férfi vagy nő,
aki élettársadul választ magának,
akkor ez földi pályafutásod végállomása

*

Ha nem szorulsz rá,
akkor is mesterségesen táplálnak -
legjobb esetben moslékká keverik ételeid
mondván, hogy úgyis egy helyre megy..

*

Nem lehetnek titkaid,
rólad mindent tudhatnak,
el sem bújhatsz, a nyilvánosságba vagy lökve
mint egy színpadon a reflektorfényben,
ahol sötét a nézőtér,
a viszony aszimmetrikus...

*

Személyazonosság lopás,
visszaélnék neveddel,
vagyoni és erkölcsi kárt okoznak
és nem tehetsz ellene semmit...

*

Lépten nyomon igazoltatnak,
indoklás nélkül zaklatnak,
átvizsgálják autódat,
sőt meg is motozhatnak...

*

Kényszerzubbonyban szerelmeskednél,
gúzsbakötve vagy egy lábon állva táncolnál?

*

Ha nem jó lábbal kelsz fel,
akkor visszafekszel az ágyban,

és ott is maradsz napestig,
hisz aznap jó, ha nem csinálsz semmit

*

Nem akarsz tévedni és hibázni,
ezért nem állítasz semmit,
nem munkálkodsز semmin,
mert csak az nem hibázik,
aki nem dolgozik...

*

Mindent egyformán fontosnak tartasz,
nem tudsz fontossági-időrendi sorrendet felállítani,
ezért vagy bele sem kezdesz dolgaidd intézésébe
vagy egyszerre akarsz mindent elvégezni,
kisdolgot-nagydolgot, mosakodást és evést stb. -
szimultán játszánál 100 sakkpartit..

*

Ha egyszer megszidtak vagy kinevettek
egy gyermeki kíváncsiságból feltett kérdésedért,
attól fogva öncenzúrázod vagy elfojtod kérdéseidet,
s csak akkor beszélsz, ha téged kérdez a tanítód
és azt válaszolod, amit már tőle hallottál...

*

Aprópénzre váltod a tehetséged:
cirkuszi fejszámoló művészként keresed kenyered
vagy a kockázatos szobrász pályafutás helyett
órabérben széklábakat faragsz...

*

Annyira csak egy dolog érdekel, izgat,
hog्य ennek érdekében minden mást elhanyagolsz:
nem mosakszol, mosol, nem raksz rendet,
alig alszol, alig eszel stb. stb. -
ami indokolt lehet egy rendkívüli helyzetben,
de te ebből életformát csinálsz...

*

Amíg nincs tökéletes rend és tisztaság a lakásban,
addig nem kezdesz bele még egy könyv olvasásába sem -
erre mindig csak a maradék időt fordítanád,
ha lenne ilyen szabad időd...
De nincs, mert mindig találsz tennivalót,
nehogy szó érje a ház elejét...

*

A szart aranynak nevezed,
az aranyból szart csinálsz

*

Mintha csak egy nap lenne a világ,
úgy tékozlunk és élősködünk a jövőn -
utánunk a vízözön?

*

Petőfi Sándor
A MAGYAR NEMES

Őseimnek véres kardja
Fogason függ, rozsda marja,
Rozsda marja, nem ragyog.
Én magyar nemes vagyok!

Munkátlanság csak az élet.
Van életem, mert henyélek.
A paraszté a dolog.
Én magyar nemes vagyok!

Jól készítsd, paraszt, az utat,
Mert hisz a te lovad vontat.
Csak nem járhatok gyalog.
Én magyar nemes vagyok!

Tán a tudománynak éljek?
A tudósok mind szegények.
Nem irok, nem olvasok.
Én magyar nemes vagyok!

Van, igaz, egy tudományom,
Ebben párom ritkán látom:

Enni, inni jól tudok.
Én magyar nemes vagyok!

Milyen jó, hogy nem adózok.
Gazdaságom van, de nem sok,
S van adósságom, de sok.
Én magyar nemes vagyok!

Mit törődöm a hazával?
A hazának száz bajával?
Majd elmulnak a bajok.
Én magyar nemes vagyok!

Ósi joggal, ősi házban
Éltemet ha elpipáztam:
Mennybe visznek angyalok.
Én magyar nemes vagyok!

Borjád, 1845. szeptember 26. - október 7. között